STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

obowiązujące

w Przedszkolu nr 6 w Koninie

Spis treści

I. Wprowadzenie 3

II. Pojęcia i definicje 4

III. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu do stosowania standardów 5

IV. Dotychczasowe działania, które przynosiły pozytywne efekty w ochronie dziecka przed przemocą. 6

V. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników 8

VI. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem – zachowania niedozwolone wobec małoletnich 10

VII. Zasady bezpiecznej relacji dziecko-dziecko. Zachowania niedozwolone małoletnim 13

VIII. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci 15

IX. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet 16

X. Jak rozpoznać przemoc wobec dziecka? 17

XI. Rozpoznawanie przemocy wobec dziecka niepełnosprawnego oraz chorego przewlekle 20

XII. Procedura działań podejmowanych na terenie przedszkola wobec rodziny niewydolnej opiekuńczo i wychowawczo 21

XIII. Procedura postępowania w przypadku otrzymania informacji o wykorzystywaniu seksualnym dziecka w środowisku rodzinnym 22

XIV. Procedura interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka 25

XV. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez osobę ze środowiska rodzinnego 26

XVI. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w przedszkolu przez pracownika jednostki 28

XVII. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w przedszkolu przez rówieśników 29

XVIII. Procedura Niebieskie Karty 29

XIX. Ważne telefony i adresy 30

XX. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich 32

XXI. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego 32

XXII. Zasady udostępniania Standardów Ochrony Małoletnich 33

Załącznik nr 1 – Karta interwencji 34

Załącznik nr 2 – Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci 35

Załącznik nr 3 – Monitoring standardów – ankieta 37

Załącznik nr 4 – Wzór notatki służbowej 39

Załącznik nr 5 – Oświadczenie pracownika 40
Załącznik nr 6 – Zakres danych pracownika niezbędnych do sprawdzenia w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym 41
Załącznik nr 7 – Wzór zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa 41
Załącznik nr 8 – Wzór wniosku o wgląd w sytuację rodzinną dziecka 42
Załącznik nr 9 – Plan pomocy dziecku 43

I. Wprowadzenie

1. Naczelną i niepodważalną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Przedszkola nr 6 w Koninie jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie, poprzez wspieranie go w rozwoju i rozpoznawanie jego potrzeb. Niniejszy dokument skierowany jest do pracowników (pedagogicznych, niepedagogicznych, praktykantów, wolontariuszy, stażystów) oraz rodziców. Dokument został zredagowany, by zyskać poczucie pewności, że nasza jednostka zawsze będzie podejmowała wszelkie możliwe działania, aby zapobiegać krzywdzeniu dzieci.

2. Wewnętrzne procedury regulujące ochronę dziecka przed przemocą są zgodne z obowiązującymi w naszej jednostce dokumentami: Statutem, Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych oraz obowiązującymi przepisami prawa:

1) Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.;
2) Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z 20 listopada 1989r. (Dz. U. z 1991.120.526 ze zm.);
3) Ustawą z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2025r. poz. 881 ze zm.);
4) Ustawą z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2025r. poz. 1043 ze zm.);
5) Ustawą z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2026r. poz. 515 ze zm.);
6) Ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2024r. poz. 1673 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta";
7) Ustawą z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t. j. Dz. U. z 2026r. poz. 110 ze zm.) z mocą obowiązywania od 15 lutego 2024r.

II. Pojęcia i definicje

Dokument ten reguluje procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem, rozpoznawanie i reagowanie na niepokojące sytuację w określony procedurami sposób postępowania. Ilekroć w niniejszych standardach jest mowa o:

1) **krzywdzeniu dziecka** należy rozumieć – każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony rodzica, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka. Krzywdzenie dzieci to też bezczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej bezczynności, który ogranicza równe prawa dzieci i zakłóca ich optymalny rozwój. Można wyróżnić następujące wymiary zjawiska krzywdzenia dziecka:

) **przemoc psychiczna** - przymus, groźby, obrażanie, wyzywanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie,

) **przemoc fizyczna** - szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką przy użyciu przedmiotów, klaps,

) **przemoc seksualna** - gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych,

) **przemoc ekonomiczna** - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny,

) **zaniedbanie** - głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z dzieckiem do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób dziecko spędza wolny czas, jakie ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby,

) **alienacja rodzicielska** - ograniczenie kontaktu i izolowanie dziecka od drugiego rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących dziecka, wymazywanie drugiego rodzica z życia dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica;

2) **przemocy domowej** – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,

) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

3) **pracowniku przedszkola, personel przedszkola** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy pracę, mianowania powołania lub umowy cywilno-prawnej. Osoby pracujące w przedszkolu dzielą się na pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych;

4) **dziecku** – osoba przyjęta do przedszkola w toku postępowania rekrutacyjnego, po dopełnieniu wszelkich niezbędnych formalności przez rodziców;

5) **rodzicach** – należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem;

6) **zespół interwencyjny** to powołany przez Dyrektora w przypadku podejrzenia stosowania przemocy fizycznej lub psychicznej o dużym nasileniu oraz podejrzenia wykorzystania seksualnego.

III. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu do stosowania standardów

1. Dyrektor jest osobą odpowiedzialną za przygotowanie pracowników do stosowania standardów ochrony małoletnich.

2. Do zadań Dyrektora należy:

1) przygotowanie pracowników do stosowania standardów ochrony małoletnich;

2) ustalenie planu szkoleniowo-edukacyjnego;

3) ustalenie form prowadzenia szkoleń i form przygotowywanych dokumentów edukacyjnych;

4) szkolenie pracowników ze stosowania standardów ochrony małoletnich;

5) opracowywanie i przekazywanie materiałów edukacyjnych pracownikom;

6) odbierania od pracowników oświadczenia o zapoznaniu się z zasadami ochrony małoletnich i zobowiązaniu do ich stosowania;

7) dokumentowanie czynności notatkami służbowymi lub w inny sposób określony w wewnętrznych regulacjach.

3. Przedszkole oferuje rodzicom edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ochrony ich przed przemocą i wykorzystywaniem poprzez:

3.a.1) zebrania edukacyjne w zakresie:

1..a) wychowania dzieci bez przemocy,

1..b) ochrony ich przed przemocą i wykorzystywaniem (w tym również w internecie);

3.a.2) udostępnienie materiałów edukacyjnych dla rodziców w zakresie wychowania bez przemocy;

3.a.3) informowaniu o dostępnych możliwościach podnoszenia umiejętności wychowawczych.

4. W przedszkolu dostępne są materiały edukacyjne w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.

5. Dzieci otrzymują informacje do kogo i gdzie mogą się zwrócić o pomoc i radę w wypadku krzywdzenia, wykorzystywania.

6. Pracownicy przedszkola i rodzice mają łatwy dostęp do danych kontaktowych placówek i instytucji zajmujących się ochroną dzieci i zapewniających pomoc i opiekę w nagłych wypadkach.

IV. Dotychczasowe działania, które przynosiły pozytywne efekty w ochronie dziecka przed przemocą

1.e.1. Ochrona dzieci przed przemocą w przedszkolu jest niezwykle ważnym zadaniem, a wiele działań przynosi pozytywne efekty w tej dziedzinie. Oto niektóre z dotychczasowych działań, które przyniosły pozytywne efekty w ochronie dzieci przed przemocą w przedszkolu:

1) **edukacja i świadomość:**
   a) programy edukacyjne dla personelu przedszkolnego, rodziców i dzieci na temat przemocy, jej negatywnych skutków i jak jej zapobiegać,
   b) warsztaty dla nauczycieli dotyczące rozpoznawania oznak przemocy i skutecznych sposobów jej zapobiegania,
   c) pogadanki na temat agresji oraz praw dziecka w grupach przedszkolnych,
   d) warsztaty plastyczne poruszające różnorodne zagadnienia m.in. „Bezpieczny Przedszkolak”;
2) **wdrażanie polityki przedszkola:**
   a) wprowadzenie jasnych i skutecznych polityk przedszkolnych dotyczących przemocy, włączając w to procedury zgłaszania incydentów i reagowania na nie,
   b) określenie standardów postępowania w przypadku zachowań agresywnych,
   c) wprowadzenie Kodeksu Przedszkolaka;
3) **monitoring i nadzór:**
   a) regularne obserwacje i oceny zachowań dzieci w przedszkolu w celu wykrywania potencjalnych problemów,
   b) monitorowanie pracy personelu pod kątem przestrzegania zasad bezpieczeństwa i zapobiegania przemocy;
4) **psycholog i doradztwo:**
   a) dostęp do specjalistycznego wsparcia psychologicznego dla dzieci doświadczających przemocy lub agresji,
   b) zatrudnienie specjalistów odpowiednio do potrzeb przedszkola:
   – logopeda,
   – psycholog,
   – pedagog specjalny,
   – terapeuta pedagogiczny,
   – rewalidator;
   c) doradztwo rodzicom, nauczycielom i dzieciom w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami;

5) **zasada "zerowej tolerancji"** wobec przemocy i agresji, co oznacza, że wszelkie incydenty są natychmiast rozwiązywane;
6) **włączenie rodziców:**

a) aktywne zaangażowanie rodziców w życie przedszkola i edukację ich w zakresie przeciwdziałania przemocy,

b) organizacja spotkań i warsztatów dla rodziców na temat znaczenia przyjaznego i bezpiecznego środowiska przedszkolnego oraz na temat budowania relacji z dzieckiem, prowadzone przez psychologa;

7) współpraca z lokalnymi organami nadzoru edukacyjnego i innymi instytucjami, które pomagają w zapewnieniu bezpieczeństwa dzieciom:

□) Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Koninie,

□) Miejską Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Koninie,

□) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie;

8) kreowanie pozytywnego środowiska:

a) stworzenie atmosfery opartej na szacunku, współpracy i rozwiązywaniu konfliktów w sposób konstruktywny,

b) promowanie pozytywnych relacji między dziećmi i dorosłymi.

1.e.2. Wdrożenie tych działań przynosi pozytywne efekty w ochronie dzieci przed przemocą w przedszkolu, poprawiając ich bezpieczeństwo i rozwój. Warto również pamiętać, że skuteczność tych działań wymaga ciągłego monitorowania i dostosowywania do zmieniających się potrzeb i sytuacji.

V. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

Przedszkole zatrudnia osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi. Aby sprawdzić powyższe, przedszkole podczas rekrutacji żąda następujących informacji:

- Wykształcenie,
- Kwalifikacje zawodowe,
- Przebieg dotychczasowego zatrudnienia kandydata.

Przed dopuszczeniem pracownika do wykonywania obowiązków związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi Przedszkole jest zobowiązane sprawdzić osobę zatrudnioną w **Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym**.

Wydruk z Rejestru przechowywany jest w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

Jednym z wymogów zatrudnienia nauczyciela jest tzw. niekaralność karna. Nauczyciel nie może być bowiem skazany prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne:

- przestępstwo,
- przestępstwo skarbowe (art. 10 ust. 5 pkt 4 Karty Nauczyciela).

Z tego względu jeszcze przed zatrudnieniem Dyrektor żąda od nauczyciela przedstawienia informacji o niekaralności z **Krajowego Rejestru Karnego** (art. 10 ust. 8a Karty Nauczyciela). Nie ma takiej konieczności jedynie wówczas, gdy nauczyciel jest ponownie zatrudniany w tej samej jednostce, a przerwa w zatrudnieniu nie przekroczyła 3 miesięcy. W przypadku niemożliwości przedstawienia informacji z KRK pracownik zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o niekaralności oraz toczących się postępowania przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych.

Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Niepodanie takich danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę.

Każdy przyjmowany pracownik do Przedszkola nr 15 „Mali Przyrodnicy" w Koninie zostaje zapoznany z niniejszymi procedurami. Oświadczenie o zapoznaniu pracownika ze Standardami zostaje dołączone do akt osobowych pracownika.

Wzór oświadczenia stanowi *załącznik nr 5* do niniejszych standardów.

1. W przedszkolu wszystkie osoby dopuszczone do pracy jak również do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem lub opieką nad dziećmi, zapoznaje się ze Standardami w dniu podjęcia zatrudnienia lub innej współpracy i jest od nich odbierane oświadczenie o zapoznaniu się z dokumentem, który stanowi **załącznik nr 5** do niniejszego dokumentu.
2. Dyrektor przedszkola przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem dzieci lub z opieką

nad nimi, zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr. Wydruk z Rejestru przechowywany jest w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariatu/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną. Zakres danych pracownika niezbędnych do sprawdzenia w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym jest zgodny z załącznikiem nr 6 do niniejszego dokumentu.

3. Osoba, o której mowa w ust. 2, przedkłada pracodawcy informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

4. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 2, posiada obywatelstwo inne niż polskie przedkłada również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów.

5. Dyrektor szkoły pobiera również oświadczenie o państwie/państwach (innych niż Rzeczypospolita Polska), w których zamieszkiwała w ostatnich 20 latach pod rygorem odpowiedzialności karnej wraz z informacją z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. Jeżeli prawo państwa, wskazanego w oświadczeniu, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa.

6. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas osoba składa pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nim – zgodnie z **załącznikiem nr 2** do niniejszego dokumentu.

Oświadczenia, o których mowa powyżej, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

VI. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem – zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Nadrzędnym celem wszelkich działań podejmowanych przez personel przedszkola jest promowanie dobra dziecka i jego najlepszego interesu. Personel traktuje każde dziecko z szacunkiem, dbając o jego godność oraz potrzeby. Absolutnie niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiejkolwiek formie wobec dziecka. Personel w pełni przestrzega obowiązującego prawa, wewnętrznych przepisów przedszkola oraz swoich kompetencji w celu osiągnięcia tych celów. Zasady tworzenia bezpiecznych relacji z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów oraz wolontariuszy i są potwierdzone przez podpisanie odpowiedniego oświadczenia.

2. Pracownicy przedszkola zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi. Należy za każdym razem rozważyć, czy reakcja, komunikat lub działanie wobec dziecka jest adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci.

3. Pracownicy przedszkola działają w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji ich zachowania.

4. Gdy do przedszkola uczęszcza dziecko przewlekle chore nauczyciel zobowiązany jest zapoznać się z pozyskanymi przez przedszkole informacjami na temat choroby dziecka oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu. Nauczyciel zobowiązany jest wspólnie ze specjalistami zatrudnionymi w przedszkolu dostosować formy pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej do możliwości psychofizycznych tego dziecka.

5. Przemoc emocjonalna ma miejsce, gdy osoba dorosła nieustannie krytykuje dziecko, grozi mu lub je wyklucza z pewnych aktywności, obniżając jego poczucie wartości. Nauczyciele oraz personel przedszkola to osoby znaczące w życiu dziecka. Krytyka nie jest zabroniona. Krytyka jest ważna dla nauki, rozwoju i doskonalenia dzieci. Podobnie, żarty i śmiech pomagają tworzyć więzi między ludźmi i poczucie wspólnoty. Różnica pomiędzy przemocą psychiczną, a krytyką polega na tym, iż w przemocy psychicznej wykorzystywanie emocjonalne idzie za daleko. Krytyka przestaje być motywująca, a żarty nie są śmieszne. Przemoc emocjonalna może ranić i powodować szkody, podobnie jak przemoc fizyczna.

6. **Zachowania niedozwolone w komunikacji z małoletnimi:**

1) nie wolno Ci poniżać, zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci;
2) nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej;
3) nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
4) nie wolno Ci używać języka agresywnego, ironicznego lub poniżającego w szczególności w sytuacjach niepowodzeń edukacyjnych;
5) nie wolno Ci naśmiewać się z dziecka i zachęcać do tego innych;
6) nie wolno Ci faworyzować dziecka w grupie tak że niektóre dzieci czują się wykluczone.

7. **Zachowania pożądane w komunikacji z małoletnimi**:

1) w komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek;
2) słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji;
3) podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania;
4) szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstąpienie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe;
5) jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z dzieckiem na osobności, zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbaj, aby być w zasięgu wzroku innych. Możesz też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy;
6) zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

8. Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

9. **Zachowania niedozwolone w kontaktach z małoletnimi**

1) nie wolno ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka;
2) nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny;
3) nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne;
4) podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

10. **Zalecenia:**

1) zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
2) zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
3) kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.

4) w sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety. Zadbaj oto, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała Ci inna osoba ~~z instytucji~~. Jeśli pielęgnacja i opieka higieniczna nad dziećmi należą do Twoich obowiązków, zostaniesz przeszkolony w tym kierunku.

11. Kontakty poza godzinami pracy co do zasady powinny odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

12. Nie wolno Ci zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy.

13. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).

14. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrektora, a rodzice dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.

15. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców.

VII. Zasady bezpiecznej relacji dziecko-dziecko. Zachowania niedozwolone małoletnim

1. Bezpieczna relacja między dziećmi w przedszkolu jest kluczowa dla ich emocjonalnego i społecznego rozwoju. Oto kilka zasad, które Przedszkole promuje, aby pomóc w zachowaniu takiej relacji:

1) **szanuj innych**: każda osoba zasługuje na szacunek, niezależnie od różnic w wyglądzie, pochodzeniu czy zainteresowaniach. promuj akceptację różnorodności;
2) **rozmawiaj z szacunkiem**: zachęcaj dzieci do komunikacji z szacunkiem i uprzednio słuchania innych przed wypowiedzeniem swojego zdania. Ucz je, że słowa mogą mieć wpływ na uczucia innych;
3) **rozwiązywanie konfliktów**: pomóż dzieciom rozumieć, że konflikty są naturalną częścią życia i można je rozwiązać bez używania przemocy. Nauka konstruktywnego rozwiązywania konfliktów jest kluczowa;
4) **współpraca**: wspieraj zachęcanie do współpracy z innymi dziećmi. Wspólne projekty i zabawy uczą współpracy, empatii i budowania relacji;
5) **przyjaźń i wsparcie**: pomagaj dzieciom w budowaniu przyjaźni i rozumieniu, że mogą na siebie liczyć. Wspieraj ich, aby były wsparciem dla swoich przyjaciół w trudnych chwilach;
6) **nie toleruj znęcania się**: naucz dziecko, że znęcanie się nad innymi jest niedopuszczalne i może mieć poważne konsekwencje. Zachęcaj do zgłaszania przypadków znęcania się w grupie;
7) **ogranicz wpływ negatywnych treści**: monitoruj, co dziecko widzi i słyszy w mediach społecznościowych i innych mediach. Pomóż mu zrozumieć, że nie wszystko, co widzi, jest realne ani wartościowe;
8) **wspieraj zdrowe granice**: naucz dzieci, jak ustalać zdrowe granice w relacjach, mówiąc "nie" w odpowiednich sytuacjach i szanując prywatność innych;
9) **wspieraj pomoc dla ofiar**: naucz dziecko, że jeśli zobaczy lub usłyszy o przemocy, znęcaniu się lub dyskryminacji wobec innych dzieci, powinno to zgłosić odpowiedniej osobie dorosłej w Przedszkolu;
10) **buduj zaufanie**: twórz otoczenie, w którym dzieci czują się bezpieczne, by dzielić się swoimi uczuciami i obawami. Bądź dostępny, by słuchać i wspierać swoje dziecko.

2. Zachowania negatywne:

1) nie wolno Ci krzyczeć na koleżanki, kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać z grupy;
2) nie wolno Ci używać języka nienawiści ani tzw. hejtu;
3) nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną koleżanki/kolegi ani używać jakiejkolwiek przemocy fizycznej;
4) nie wolno Ci wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek;
5) nie wolno Ci pożyczać rzeczy innych bez ich zgody;
6) nie wolno Ci zabierać, ukrywać rzeczy innych osób.

VIII. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci

1. Przedszkole nr 6 w Koninie zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie zobowiązującymi przepisami prawa. Przedszkole, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.

2. Przedszkole w swoich działaniach kieruje się odpowiedzialnością i rozwagą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo dzieci. Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój dzieci – chłopców i dziewczęta, dzieci w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne.

3. Przedszkole na początku każdego roku szkolnego uzyskuje pisemne zgody rodziców na robienie dzieciom zdjęć oraz publikowanie ich w mediach społecznościowych oraz stronie internetowej przedszkola. Rodzic ma prawo wycofać swoją zgodę w każdym momencie trwania roku szkolnego, bez wskazywania uzasadnienia swojej decyzji. Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców dziecka nie jest wymagana.

IX. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. W Przedszkolu wprowadzone są działania profilaktyczne, które pomagają stworzyć środowisko, w którym dzieci korzystają z urządzeń z dostępem do Internetu w bezpieczny i edukacyjny sposób. Regularna edukacja i współpraca z rodzicami są kluczowe dla skutecznego zarządzania tym aspektem życia przedszkolaków.

2. Edukacja pracowników:

□) przeprowadzanie szkoleń dla nauczycieli i personelu przedszkola na temat bezpiecznego korzystania z internetu przez dzieci w wieku przedszkolnym;

□) omawianie z pracownikami zagrożeń i zasady ochrony prywatności on-line;

□) zapewnianie regularnych aktualizacji wiedzy dotyczącej nowych zagrożeń i narzędzi bezpieczeństwa.

3. Wsparcie rodziców:

□) organizacja spotkań dla rodziców, podczas których omawiane są najlepsze praktyki dotyczące korzystania z internetu w domu;

□) dostarczanie materiałów edukacyjnych, w tym ulotki i plakaty, z informacjami na temat bezpieczeństwa online;

□) udostępniane zasobów online, które rodzice mogą wykorzystać w celu zabezpieczenia domowych urządzeń;

□) zachęcanie do używania specjalnych przeglądarek dla dzieci, które oferują filtry rodzicielskie i są dostosowane do wieku użytkownika.

4. Warsztaty dla dzieci:

□) przeprowadzenie warsztatów dla dzieci na temat bezpiecznego korzystania z internetu;

□) uczenie dzieci o zasadach prywatności online, zwracając uwagę na to, co można udostępniać a co nie.

X. Jak rozpoznać przemoc wobec dziecka?

1. Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze mówi o tym, że dziecko doświadcza przemocy, jeśli jednak symptom powtarza się, bądź występuje ich kilka równocześnie z dużym prawdopodobieństwem możemy określić, że mamy do czynienia z krzywdzeniem dziecka.

2. Zareaguj, gdy:

1) dziecko jest często brudne, nieprzyjemnie pachnie;
2) dziecko kradnie jedzenie, pieniądze itp.;
3) dziecko żebrze;
4) dziecko jest głodne;
5) dziecko nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.;
6) dziecko ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia;
7) podawane przez dziecko wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. dziecko często je zmienia;
8) dziecko nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
9) dziecko boi się rodzica lub opiekuna, boi się przed powrotem do domu;
10) dziecko wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
11) dziecko cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
12) dziecko jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone, depresyjne itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się itp.;
13) dziecko osiąga słabsze wyniki w edukacji w stosunku do swoich możliwości;
14) dziecko ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, internet itp.);
15) dziecko nadmiernie szuka kontaktu z innym dorosłym (tzw. „lepkość" dziecka);
16) dziecko moczy i zanieczyszcza się bez powodu lub w konkretnych sytuacjach czy też na widok określonych osób;
17) dziecko ma otarcia naskórka, bolesność narządów płciowych i/lub odbytu;
18) w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu dziecka zaczynają dominować elementy/ motywy seksualne;
19) dziecko ucieka z domu;
20) nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania dziecka;
21) dziecko mówi o przemocy, opowiada o sytuacjach, których doświadcza.

3. Zwróć uwagę, gdy:

1) rodzic/opiekun podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń dziecka;
2) rodzic / opiekun odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem dziecka;

3) rodzic /opiekun mówi o dziecku w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża i strofuje dziecko (np.: używając określeń takich, jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”);
4) rodzic / opiekun poddaje dziecko surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca dziecko;
5) rodzic / opiekun nie interesuje się losem i problemami dziecka;
6) rodzic /opiekun często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa dziecko;
7) rodzic /opiekun jest apatyczny, pogrążony w depresji;
8) rodzic / opiekun zachowuje się agresywnie;
9) rodzic / opiekun ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np.: reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie;
10) rodzic / opiekun nie ma świadomości lub neguje potrzeby dziecka;
11) rodzic /opiekun -faworyzuje jedno z rodzeństwa;
12) rodzic / opiekun przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z dzieckiem (na przykład podczas zabawy);
13) rodzic / opiekun nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

4. **Podczas rozmowy z dzieckiem krzywdzonym:**

1) zadbaj o sprzyjające warunki rozmowy;
2) przyjmij pozycję ciała dostosowaną do pozycji dziecka – usiądź lub przykucnij;
3) używaj języka zrozumiałego dla dziecka;
4) okazuj dziecku szacunek, akceptację i empatyczne zrozumienie;
5) bądź cierpliwy – dziecko może zaprzeczać prawdzie;
6) nie naciskaj na dziecko – wyznanie całej prawdy może łączyć się z ogromnym lękiem;
7) unikaj naprowadzania dziecka na odpowiedzi, które chciałbyś usłyszeć;
8) okaż zrozumienie, że nie łatwo jest mówić o trudnych sprawach, zwłaszcza jeśli dotyczą rodziny;
9) pochwal za odwagę podjęcia rozmowy tj. nie za treść rozmowy, lecz za to, że mówi;
10) bądź świadomy oznak zaniepokojenia dziecka o los rodziców – nie wypowiadaj przy nim negatywnych opinii o rodzicach;
11) nazwij przemoc – przemocą i pokaż dziecku, że nie jest winne tego, co zrobił dorosły;
12) wesprzyj dziecko – utwierdź w przekonaniu, że nie tylko je to spotkało, że wiele dzieci przeżywa podobne problemy;
13) wyjaśnij dziecku w przystępny sposób, co zamierzasz dalej robić. pamiętaj, jak trudna jest sytuacja dziecka ze względu na:

□) wstyd,
□) poczucie winy,
□) strach przed ponownym skrzywdzeniem,
□) tajemnicę,
□) lojalność wobec sprawcy przemoc.

XI. Rozpoznawanie przemocy wobec dziecka niepełnosprawnego oraz chorego przewlekle

1. Zwracając uwagę na symptomy występujące u dziecka przewlekle chorego, należy skupić się na trudnościach, jakie niesie ze sobą choroba, z którą zmaga się dziecka. Należy zaznaczyć, że dziecko to – oprócz trudnych dla niego zmian biologicznych, powstałych na skutek choroby – odczuwa zmiany w samopoczuciu oraz boryka się z adaptacją do swego nowego statusu społecznego, czyli zarówno z własnym odbiorem sytuacji, jak i reakcją innych osób. Rozpoznanie przemocy stosowanej wobec dziecka niepełnosprawnego i chorego przewlekle jest zadaniem skomplikowanym, i to z wielu powodów.

2. W wielu sytuacjach ze względów środowiskowych świadkowie mogą mieć kłopot z dostępem do dziecka, a rodzice i opiekunowie, jeśli nawet stosują przemoc wobec niego, nadal pozostają najważniejszymi i często jedynymi opiekunami.

3. Rozpoznanie śladów bywa skomplikowane na skutek trudności w ustaleniu ich pochodzenia;

4. Objawy dodatkowo towarzyszące niepełnosprawności lub chorobie dziecka mogą być podobne do objawów z obszaru niepełnosprawności lub choroby, i dlatego bywają z nimi mylone. Przykładem takich objawów są zachowania lękowe dziecka, unikanie lub wycofywanie się z kontaktu. Ważna jest analiza, z czego wynikają niewłaściwe zachowania opiekuna – czy są konsekwencją obciążeń, braku wiedzy, powielania wzorców czy innych przyczyn.

5. Ujawnienie stosowania przemocy wobec dziecka może być utrudnione ze względu na jego izolację od innych dorosłych osób, ale także z powodu kłopotów w komunikowaniu się z nim, głównie ograniczeń w komunikacji słownej.

6. Ujawnienie przemocy przez dziecko jest bardzo trudnym emocjonalnie sposobem wyjścia z relacji ze sprawcą przemocy, wymaga bowiem odwagi i determinacji w warunkach, kiedy stanem naturalnym dla dziecka jest strach przed tym, co stanie się później. Dziecko pozostaje zazwyczaj w silnej zależności od rodziców, co szczególnie dotyczy dzieci niepełnosprawnych i przewlekle chorych. Aby zdecydować się na ujawnienie przemocy, dziecko musi pokonać poczucie lojalności wobec rodzica krzywdzącego. Musi także zmierzyć się z ryzykiem i niebezpieczeństwem, że ujawnienie nie tylko nie przyniesie poprawy sytuacji w rodzinie, a wręcz ją pogorszy, powodując na przykład wściekłość sprawcy i eskalację zachowań przemocowych wobec dziecka.

7. Na co zwrócić szczególną uwagę:

1) dziecko, mówiąc o przemocy, nie podaje wszystkich informacji o swoich przeżyciach;
2) dziecku towarzyszy lęk o los rodzica, opiekuna i swój własny;
3) okoliczności ujawnienia są związane z odseparowaniem dziecka od osoby krzywdzącej – odległość równa się poczuciu bezpieczeństwa, bliskość oznacza lęk;
4) zniekształcenia w sposobie myślenia dziecka – poczucie winy i odpowiedzialności za doznawaną przemoc.

Źródło: *Katarzyna Fenik-Gaberle, Renata Kałucka, Dziecka niepełnosprawne oraz chore przewlekle a przemoc w rodzinie. Rozpoznanie. Scenariusz szkolenia dla pracowników oświaty. Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2019r.*

XII. Procedura działań podejmowanych na terenie przedszkola wobec rodziny niewydolnej opiekuńczo i wychowawczo

1. Nauczyciel lub inna osoba z kręgu dziecka mająca informacje na temat zaniedbań wychowawczych bądź problemów socjalnych w rodzinie dziecka zgłasza problem wychowawcy.

2. Wychowawca i Dyrektor tworzą zespół „pomocowy", obserwujący i diagnozujący sytuację dziecka.

3. Wychowawca rozmawia z dzieckiem w celu dokonania diagnozy potrzeb dziecka.

4. Wychowawca kontaktuje się z rodzicami lub opiekunem prawnym dziecka i zaprasza rodziców do przedszkola.

5. W razie braku kontaktu z rodzicami bądź opiekunami prawnymi dziecka, wychowawca poszukuje innych dróg kontaktu z opiekunami prawnymi dziecka poprzez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji.

6. W sytuacji poważnych zaniedbań ze strony rodziców dziecka Dyrektor występuje do Sądu Rodzinnego o rozeznanie sytuacji rodzinnej dziecka.

7. Na spotkaniu z rodzicami dziecka, Wychowawca i Dyrektor przedstawiają ofertę pomocy pedagogicznej, psychologicznej, socjalnej bądź prawnej.

8. Z każdego spotkania zespołu „pomocowego" z rodziną wychowanka sporządza się notatkę.

9. Zespół „pomocowy" stara się włączyć do współpracy OPS.

10. Wychowawca utrzymuje stały kontakt z rodzicami bądź opiekunami prawnymi dziecka i dba, w miarę możliwości o realizację wspólnych ustaleń.

11. W sytuacji braku lub odmowy współpracy rodziców, Dyrektor występuje z wnioskiem do Sądu Rodzinnego.

XIII. Procedura postępowania w przypadku otrzymania informacji o wykorzystywaniu seksualnym dziecka w środowisku rodzinnym

1. Wykorzystywanie seksualne dzieci jest formą przemocy przejawiającą się na różne sposoby i mającą kilka istotnych cech charakterystycznych, które trzeba zrozumieć, aby zapewnić dzieciom skuteczną ochronę i z powodzeniem zapobiegać wykorzystywaniu. Chociaż badacze proponują różne ujęcia problemu wykorzystywania, powszechnie akceptuje się definicję sformułowaną przez Światową Organizację Zdrowia (1999), która opisuje wykorzystywanie seksualne dzieci jako:

„Włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody lub do której nie jest dojrzałe rozwojowo i na którą nie może się zgodzić w ważny prawnie sposób, albo która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności lub władzy, a celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby."

2. Należy pamiętać, że początkowe konsekwencje doświadczane przez dzieci wykorzystywane seksualnie – w sferze zarówno fizycznej, jak i psychicznej – są równocześnie oznakami tej formy krzywdzenia, dlatego konieczna jest szczegółowa znajomość objawów wykorzystania seksualnego dzieci i wzmożona czujność, gdy się one pojawią.

3. Oznaki wykorzystywania seksualnego dzieci są bardzo **zróżnicowane** z czego wynika, że nie można mówić o zespole dziecka wykorzystywanego czy zbiorze objawów świadczących o wykorzystywaniu. Nie ma objawów, które pozwoliłyby jednoznacznie i z całkowitą pewnością rozpoznać przypadek wykorzystywania seksualnego dziecka. **Objawy w dużej mierze zależą od dziecka**. U niektórych dzieci pewne symptomy występują od samego początku, podczas gdy u innych mogą się one pojawić na późniejszym etapie życia, nawet długo po ustaniu wykorzystania. **Z tego powodu pracownicy przedszkola powinni pamiętać, że brak objawów nie oznacza, iż dziecko nie padło ofiarą wykorzystywania.** Należy jednak zwrócić uwagę (między innymi) na powtarzające się infekcje dróg moczowych, trudności w chodzeniu lub siedzeniu, poplamione lub podarte ubranie (bez wiarygodnego wyjaśnienia), skarżenie się dziecka na ból, stan zapalny lub swędzenie okolic intymnych, ból przy oddawaniu moczu, i urazy zewnętrznych narządów płciowych lub okolic odbytu.

Objawy wykorzystywania seksualnego dzieci występujące w sferze emocji i zachowania

Lp.	Typ konsekwencji	Objawy
1.	**Problemy emocjonalne**	Lęki i fobie, nieufność, depresja, wysoki poziom niepokoju, niska samoocena, poczucie winy, wstyd, stygmatyzacja, objawy stresu pourazowego, koszmary senne, nawracające sny, nadmierna czujność, nasilona reakcja lękowa, problem z akceptacją własnego ciała zachowania,

		autodestrukcyjne, myśli lub próby samobójcze.
2.	**Problemy poznawcze**	Problemy z koncentracją uwagi, słabe wyniki w nauce
3.	**Problemy w relacjach**	Niewielu przyjaciół, mniej czasu na zabawę z rówieśnikami, izolacja, deficyt umiejętności społecznych.
4.	**Problemy funkcjonalne**	Problem ze snem, zmiana nawyków związanych z jedzeniem, utrata kontroli nad zwieraczami: mimowolne moczenie się i zanieczyszczanie się kałem, dolegliwości somatyczne: bóle głowy lub brzucha, nadpobudliwość.

4. Przedszkole podejmuje niezbędne ustawiczne, wychowawcze i opiekuńcze środki zapobieżenia wszelkim formom wykorzystania seksualnego i niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych oraz w celu ochrony dzieci. Profilaktyka dotycząca zapobieganiu wykorzystywaniu seksualnym wdrażana jest od najmłodszych grup, poprzez wyposażenie dzieci w wiedzę pozwalającą na rozpoznawanie sytuacji niegodziwych. Realizacja programów profilaktycznych dostosowana jest do wieku i rozwoju dzieci uczęszczających do przedszkola.

5. Działania pracownika Przedszkola w związku z podejrzeniem wykorzystywania seksualnego dziecka:

1) **zapewnij dziecko, że mu wierzysz** - dziecko musi wiedzieć, że może liczyć na dorosłego, który mu wierzy i który udzieli mu pomocy. Osoba dorosła nie powinna osądzać tego, co mówi dziecko, ani oceniać jego wypowiedzi;
2) **zachowaj spokój** - jeśli Twój wyraz twarzy lub zachowanie zdradzą, że jesteś wstrząśnięty, rozgniewany, pełen odrazy czy wytrącony z równowagi, to dziecko może nie powiedzieć ci wszystkiego na temat wykorzystywania, a nawet odwołać to, co powiedziało wcześniej;
3) **zadbaj o spokojne miejsce, w którym będziesz mógł porozmawiać z dzieckiem na osobności** - zadbaj o to, by rozmowa z dzieckiem odbyła się na osobności. Wyjaśnij mu, że musisz powiedzieć o tym, co od niego usłyszałeś, osobom, które pomogą mu poradzić sobie z sytuacją. W każdym wypadku poinformuj dziecko, że konieczne jest poinformowanie o wykorzystaniu osób, które zapewnią mu bezpieczeństwo;
4) **nie składaj obietnic, których nie możesz dotrzymać** - jeśli złożysz dziecku obietnicę, której nie będziesz mógł dotrzymać, dziecko uzna, że jesteś kolejnym dorosłym, któremu nie można ufać. Chociaż nauczyciel nie ma kompetencji i możliwości, by ochronić dziecko przed krzywdzeniem, może być osobą, która udzieli mu wsparcia, wywierając długotrwały korzystny wpływ na jego życie;
5) **nie osądzaj sprawcy ani tego, co zrobił** - jeśli zaczniesz krytykować sprawcę, dziecko może się za nim wstawić i zacząć bronić człowieka, którego w wielu wypadkach kocha. Kiedy dziecko zaczyna bronić sprawcy, często odwołuje to, co wcześniej powiedziało i nie mówi nikomu, jeśli sytuacja wykorzystywania się powtarza;
6) **natychmiast powiadom dyrektora przedszkola** - zgłoszenie podejrzenie wykorzystania seksualnego dziecka to Twój prawny obowiązek;

7) **zachowaj dyskrecję** - zapewnij dziecko, że, zajmując się jego sprawą, zachowasz dyskrecję i że o jego sytuacji dowiedzą się tylko osoby, które mogą mu pomóc, a nie wszyscy w Przedszkolu (nauczyciele lub inne dzieci). Dlatego bardzo ważna jest wiedza na temat tego, kogo i w jaki sposób należy powiadomić o sytuacji dziecka;

8) **powiedz dziecku, co się będzie działo** - przekaż dziecku jak najwięcej informacji na temat tego, co się wydarzy po ujawnieniu wykorzystywania. Być może nie będziesz umiał odpowiedzieć na wszystkie pytania. Bądź szczery. Jeśli nie znasz odpowiedzi na zadane pytanie, powiedz o tym dziecku;

9) **nie prowadź dochodzenia** - zostaw to specjalistom. Kiedy zgromadzisz informacje wystarczające do złożenie zawiadomienia o podejrzeniu wykorzystania seksualnego dziecka, nie zadawaj dziecku dalszych pytań. Zadawanie pytań może stwarzać problemy w późniejszym procesie dochodzenia policyjnego lub prokuratorskiego;

10) **zapewnij sobie wsparcie** - informacje ujawnione przez dziecko mogą wywołać u ciebie trudne emocje. Ważne, abyś nie musiał(a) radzić sobie z nimi sam(a). Pomocna może być rozmowa z psychologiem lub pedagogiem albo ze specjalistą z organizacji działającej w tym obszarze.

6. Jeśli dziecko nie ujawniło wykorzystywania seksualnego wprost, ale jego wypowiedzi lub zachowania budzą niepokój, że przeżywa trudności lub problemy, nauczyciele powinni się starać:

1) zapewnić dzieciom przestrzeń do rozmowy o tym, że dzieci i dorośli mają problemy oraz że warto wtedy zwracać się o pomoc;

2) stworzyć okazję do indywidualnej rozmowy o sprawach, które mogą martwić dziecko;

3) zamiast narzucać dziecku rozmowę, należy budować z nim relację i dawać mu przestrzeń, tak by wiedziało, że kiedy tylko będzie tego potrzebować, może powiedzieć o swoich problemach i poprosić o pomoc;

4) uważnie obserwuj zmiany w funkcjonowaniu dziecka. ważne, aby dyskretnie przyglądać się dziecku i obserwować potencjalne sygnały zagrożenia. zalecana jest również komunikacja z innymi instytucjami mającymi kontakt z dzieckiem w celu wymiany informacji.

7. W przypadku podejrzenia, że dziecko jest wykorzystywane seksualnie, pracownik posiadający taką informację zobowiązany jest powiadomić Dyrektor Przedszkola, który powiadamia policję, prokuraturę.

XIV. Procedura interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

1. W przypadku uzyskania przez pracownika informacji, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji do pedagoga i/lub Dyrektorowi zgodnie z załącznikiem nr 4 do niniejszego dokumentu.

2. Dyrektor wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa i informuje ich o podejrzeniach.

3. Dyrektor powinien sporządzić opis sytuacji przedszkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz **plan pomocy dziecku**.

4. **Plan pomocy dziecku** powinien zawierać wskazania dotyczące:

□) podjęcia przez przedszkole działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;

□) wsparcia, jakie przedszkole zaoferuje dziecku;

□) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku (jeśli istnieje taka potrzeba).

5. W przypadkach bardziej skomplikowanych dyrektor powołuje **Zespół interwencyjny**, w skład którego wchodzą: **Dyrektor**, **Pedagog Specjalny, Psycholog oraz Wychowawca danej grupy.**

6. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku zgodnie z załącznikiem nr 9 do niniejszego dokumentu spełniający wymogi określone wyżej na podstawie opisu sporządzonego przez koordynatora lub Dyrektora oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.

7. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez koordynatora lub Dyrektora rodzicom (opiekunom) z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.

8. Koordynator lub Dyrektor informuje rodziców o obowiązku przedszkola zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd).

9. Po poinformowaniu rodziców przez koordynatora lub Dyrektora – zgodnie z punktem poprzedzającym – Dyrektor składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu zgodnie odpowiednio z załącznikiem nr 7 i nr 8 do niniejszego dokumentu.

10. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji. Kartę załącza się do akt osobowych dziecka. Wszyscy pracownicy przedszkola i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

XV. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez osobę ze środowiska rodzinnego

1. Pracownik podejrzewający krzywdzenie dziecka przez osobę ze środowiska rodzinnego zgłasza problem do pedagoga / Dyrektora.

2. Dziecko zostało skrzywdzone jeśli:

1) nastąpiła przemoc fizyczna, psychiczna lub dziecko było świadkiem przemocy w rodzinie;

2) zostało zagrożone dobro dziecka;

3) nastąpiło podejrzenie przestępstwa popełnionego na szkodę dziecka.

3. Dyrektor powołuje zespół interwencyjny, który zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia:

□) prowadzi rozmowę wyjaśniającą z dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie w obecności pedagoga;

□) prowadzi rozmowę z rodzicem - opiekunem (w przypadku przemocy w rodzinie - z rodzicem/opiekunem niekrzywdzącym) w obecności pedagoga;

□) przedstawia formy i okoliczności krzywdzenia;

□) informuje o zachowaniach lub wypowiedziach dziecka wskazujących na doświadczenie krzywdzenia;

□) omawia rolę rodzica (opiekuna) w podejmowaniu interwencji (wspieranie dziecka) - proponuje wsparcie;

□) informuje o ustawowym obowiązku podjęcia interwencji prawnej - informuje o placówkach świadczących pomoc.

4. W przypadku potwierdzenia podejrzenia, że fakt krzywdzenia miał miejsce, na wniosek Dyrektora przedszkola, właściwy organ wszczyna postępowanie zmierzające do ustalenia planu pomocy dziecku (zapewnienie mu bezpieczeństwa, wsparcie go przez placówkę, ewentualnie skierowanie go do specjalistycznej placówki wsparcia).

5. Należy ustalić z rodzicem kontrakt zawierający działania eliminujące nieodpowiednie zachowania oraz konsekwencje.

6. Gdy zaplanowane działania nie przyniosą efektu należy uruchomić procedurę **„Niebieskie Karty”**.

7. Jeśli będą nieprzestrzegane ustalenia kontraktu lub niewłaściwe wykonywanie władzy rodzicielskiej należy złożyć (równolegle lub niezależnie) wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka /rodziny.

8. Dyrektor Przedszkola może również złożyć zawiadomienie na policję lub do prokuratury.

9. Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień uczestników postępowania.

XVI. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w przedszkolu przez pracownika jednostki

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka przez pracownika w przedszkolu zgłasza problem Dyrektorowi.

2. Dyrektor zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem przedszkola podejrzanym o krzywdzenie, dzieckiem /w obecności pedagoga /, jego rodzicami lub prawnymi opiekunami.

3. Odsuwa pracownika od bezpośredniej pracy z dziećmi do czasu wyjaśnienia zdarzenia.

4. Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień uczestników postępowania.

5. W przypadku, gdy doszło do naruszenia praw lub dobra dziecka, Dyrektor ma 14 dni kalendarzowych na zawiadomienie o zdarzeniu rzecznika dyscyplinarnego. Termin ten liczy się od dnia powzięcia informacji o zdarzeniu.

6. Zawiadomienie rzecznika dyscyplinarnego nie musi być pisemne, dozwolona jest także forma telefoniczna czy też elektroniczna. W treści takiego zawiadomienia warto szczegółowo opisać zdarzenie, na podstawie którego dyrektor wysnuł podejrzenie popełnienia przez nauczyciela przewinienia dyscyplinarnego.

XVII. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w przedszkolu przez rówieśników

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka w przedszkolu przez rówieśników lub krzywdzone dziecko zgłasza problem do pedagoga.

2. Wychowawca wraz z pedagogiem powinien przeprowadzić rozmowę z osobą poszkodowaną oraz z dzieckiem/dziećmi oskarżonymi o krzywdzenie swojego kolegi, bądź koleżanki.

3. Po przeprowadzeniu takich rozmów wychowawca wraz z pedagogiem powinien opracować plan pomocowy dziecku – ofierze i dziecku – sprawcy.

4. W przypadku bardziej skomplikowanym pedagog powinien zgłosić problem do Dyrektora.

5. Dyrektor powołuje zespół wychowawczy, w skład którego wchodzi: wychowawca, pedagog, Dyrektor oraz inni nauczyciele, pracownicy, którzy znają problem i mogą przyczynić się do jego rozwiązania.

XVIII. Procedura Niebieskiej Karty

1. **„Niebieskie Kartę”** zakłada Dyrektor, nauczyciel, pedagog, wychowawca który stwierdza, że w rodzinie dziecka dochodzi do przemocy. (Decyzję o założeniu Niebieskie Karty warto skonsultować z gronem pedagogicznym lub zespołem wychowawczym).

2. Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

3. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.

4. Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności pedagoga lub psychologa. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta –B”.

5. W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy niepełnoletniego dziecka, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie).

6. Wypełniony formularz „Niebieska Karta –A” przedszkole przekazuje przewodniczącemu Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w terminie nie później niż 7 dni od wszczęcia procedury.

XIX. Ważne telefony i adresy

- **Telefon Zaufania** - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00; w soboty, niedziele i święta - całodobowo);

- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia**" – tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info;

- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia" Instytutu Psychologii Zdrowia** – tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);

- **Fundacja Feminoteka** - Telefon przeciwprzemocowy dla kobiet doświadczających przemocy (w tym kobiet transseksualnych) – tel. 888 88 33 88 (telefon czynny od poniedziałku do piątku w godz. 11 – 19);

- **Centrum Praw Kobiet** – tel. 800 107 777 (telefon interwencyjny czynny całą dobę; po połączeniu należy wybrać 1 i potem 3);

- **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę** – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – tel. 116 111 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15);

- **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);

- **Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc"** – tel. 800 120 148 – (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);

- **Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża** – tel. (22) 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 – 20);

- **Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol**" – https://twojparasol.com/.

XX. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich

1. Osobą odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich jest Pedagog Specjalny. Do obowiązków wyżej wymienionej osoby należy:

1) monitorowanie realizacji Standardów;

2) reagowanie na sygnały naruszenia niniejszych Standardów;

3) prowadzenie rejestru zgłoszeń;

4) proponowanie zmian z niniejszych standardach.

2. Osoba, o której mowa w niniejszym rozdziale zobowiązana jest przeprowadzać raz w roku ankietę monitorującą poziom realizacji wewnętrznych procedur ochrony dzieci przed krzywdzeniem zgodnie z załącznikiem nr 3 do niniejszego dokumentu. Pracownicy Przedszkola mogą proponować zmiany w procedurach oraz wskazywać naruszenia procedur. Pedagog specjalny dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje Dyrektorowi.

3. Dyrektor Przedszkola w razie potrzeby wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom nowe brzmienie. Podczas zebrań rady pedagogicznej Dyrektor oraz pedagog specjalny przypominają pracownikom o obowiązujących w przedszkolu procedurach oraz zasadach.

4. Dyrektor co najmniej raz na dwa lata dokonuje oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

XXI. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

1. W każdym z powyższych przypadków zakładana jest **Karta interwencji** *(załącznik nr 1).* Kartę interwencji zakłada i prowadzi wychowawca lub osoba, której dziecko zgłosiło przemoc. Kartę oraz inne dokumenty zgromadzone w danej sprawie załącza się do dokumentacji osobowej dziecka.

2. Zasady i okres przechowywania dokumentów dziecka określa Polityka ochrony danych osobowych obowiązująca w przedszkolu.

XXII. Zasady udostępniania Standardów Ochrony Małoletnich

1. Ogłoszenie Standardów Ochrony Małoletnich następuje w sposób dostępny **dla pracowników**, w szczególności poprzez umieszczenie Standardów na tablicy ogłoszeń dla pracowników, w tym w pokojach nauczycielskich oraz poprzez przesłanie jej tekstu droga elektroniczną.

2. **Rodzice / opiekunowie** dzieci zostają poinformowani o Standardach Ochrony Małoletnich podczas zabrania z rodzicami oraz poprzez wywieszenie dokumentu na tablicy ogłoszeń w holu głównym.

3. **Dzieci** zostają poinformowani o zasadach panujących w przedszkolu podczas zajęć z wychowawcą grupy. Nauczyciele w rocznym planie pracy przedszkola planują zajęcia z dziećmi poświęcone przemocy, krzywdzeniu, bezpieczeństwie, numerach alarmowych itp.

4. Niezależnie od powyższych zasad ogłaszania, Standardy Ochrony Małoletnich zostają również udostępnione poprzez zamieszczenie ich na stronie internetowej przedszkola.

Załącznik nr 1 – Karta interwencji

1. Imię i nazwisko dziecka	
2. Przyczyny interwencji (forma krzywdzenia)	
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia	
4.Opis działań podjętych przez pedagoga.	**Data**
5. Spotkanie z opiekunami dziecka	**Data**
6. Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	• Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, • Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, • Inny rodzaj interwencji. Jaki? :
7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji.	
8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli jednostka uzyskała informację o wynikach/działaniach jednostki/działania rodziców	**Data**

Załącznik nr 2 – Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci

……..
(Miejscowość, data)

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI

Ja …… nr pesel: …… lub/i nr paszportu …….
(imię i nazwisko czytelnie)

Niniejszym oświadczam, że zamieszkiwałem/am w następującym państwie lub następujących państwach w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska:

……

(wymienić państwa)

Oświadczam, że prawo państwa, w którym zamieszkiwałem w ciągu ostatnich 20 lat, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w art. 21., ust. 4–6 *Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich*, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, w związku z tym oświadczam, że nie byłam/em prawomocnie skazana/y w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłam/em się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania przeze mnie wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Jestem świadoma/y odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

……..
(data i czytelny podpis)

Ponadto oświadczam, że zapoznałem się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w Publicznym Przedszkolu nr 6 w Koninie i zobowiązuje się do ich przestrzegania.

…….
(data i czytelny podpis)

Załącznik nr 3 – Monitoring standardów – ankieta

ANKIETA

dla pracowników dotycząca stosowania standardów ochrony małoletnich

l. p.	Pytanie	Tak	Nie
1.	Czy zna Pani/Pan dokument Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem - Procedury wewnętrzne regulujące ochronę małoletniego przez krzywdzeniem?		
2.	Czy zapoznała się Pani/Pan z treścią tego dokumentu?		
3.	Czy stosuje Pani/Pan w swojej pracy zapisy tego dokumentu?		
4.	Czy Pani/Pana zdaniem w jednostce przestrzegana jest Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem?		
5.	Czy zaobserwowała Pani/Pan naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony małoletnich przez innego pracownika?		
6.	Czy potrafi Pani / Pan rozpoznawać objawy krzywdzenia dzieci?		
7.	Czy potrafi Pani / Pan rozpoznawać czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci?		
8.	Czy zna Pani / Pan prawne aspekty ochrony małoletnich?		
9.	Czy potrafi Pani / Pan rozpoznawać przemoc rówieśniczą?		
10.	Czy potrafi Pani / Pan rozpoznawać przemoc domową?		
11.	Czy zna Pani/Pan procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie przyjęte w jednostce?		
12.	Czy zna Pani/Pan zagrożenia w sieci?		
13.	Czy potrafi Pani / Pan rozpoznawać cyberprzemoc?		
14.	Czy stosuje Pani / Pan działania profilaktyczne przed krzywdzeniem? Jeżeli tak to jakie: …… …….		
15.	Czy wie Pani/Pan jak reagować na objawy krzywdzenia dzieci?		
16.	Czy wie Pani/Pan do kogo zgłaszać objawy krzywdzenia dzieci?		
17.	Czy wie Pani/Pan kto odpowiada w jednostce za zgłaszanie do Policji lub prokuratury zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa?		
18.	Czy wie Pani/Pan kto odpowiada w jednostce za zgłaszanie do sądu rodzinnego wniosku o wgląd w sytuacje rodziny?		
19.	Czy wie Pani/Pan kto odpowiada w jednostce za uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty”?		

20.	Czy wie Pani/Pan gdzie w jednostce zostały udostępnione (fizycznie lub w sieci) dokumenty związane ze Standardami ochrony małoletnich przed krzywdzeniem?		
21.	Czy wie Pani/Pan gdzie w jednostce zostały zamieszczone wersje skrócone Standardy dla małoletnich?		
22.	Czy ma Pani/Pan jakieś uwagi/ poprawki/ sugestie dotyczące jest Standardów ochrony małoletnich? Jeśli tak proszę wymienić: …… …… …… ……		
23.	Czy udostępnia Pani/Pan materiały edukacyjne dla dzieci dotyczące na temat przeciwdziałania krzywdzeniu i zapewniania bezpieczeństwa dzieci?		
24.	Czy otrzymała Pani/Pan scenariusze zajęć, na podstawie których może prowadzić zajęcia na temat przeciwdziałania krzywdzeniu i zapewniania bezpieczeństwa dzieci?		
25.	Czy prowadzi Pani /Pan zajęcia, na podstawie których pracownicy mogą prowadzić warsztaty na temat przeciwdziałania krzywdzeniu i zapewniania bezpieczeństwa dzieci?		
26.	Czy przeprowadzała Pani/Pan zajęcia w zakresie praw dziecka, ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem (w tym również w Internecie)		
27.	Czy jednostka udostępnia dzieciom materiały edukacyjne (broszury, ulotki, książki) dotyczące ich praw, ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem?		
28.	Czy uzyskała Pani /Pan dostęp do danych kontaktowych placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych oraz do przydatnych informacji dotyczących możliwości podnoszenia umiejętności wychowawczych i ochrony dzieci przed krzywdzeniem?		
29.	Czy w jednostce wyeksponowane są informacje dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla małoletnich?		
30.	Czy przekazywała Pani/Pan rodzicom informacji o Standardach obowiązujących w jednostce lub inne informacje dotyczące ochrony małoletnich przed krzywdzeniem? Jeżeli tak to jakie, oprócz Standardów ?		

Załącznik nr 4 – Wzór notatki służbowej

…….
(miejscowość, data)

NOTATKA SŁUŻBOWA

Dnia …… w ……

(miejsce)

o godzinie ……... odbyło się spotkanie w którym uczestniczyli:

1) ……..
2) ……..
3) ……..

Tematyka spotkania obejmowała:

……..…….....

……

……

Ustalono:

…….

……

…….……

(podpis, stanowisko służbowe)

Załącznik nr 5 – Oświadczenie pracownika

…… ……., dnia ……..
(imię i nazwisko)

……..
(stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisana/y oświadczam, że zapoznałem/łam się ze Standardami Ochrony Małoletnich w Przedszkolu nr 6 w Koninie i przyjmuję ją do realizacji.

…….
(czytelny podpis)

*Oświadczenie umieszone jest w aktach osobowych pracownika

Załącznik nr 6 – Zakres danych pracownika niezbędnych do sprawdzenia w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym

Zakres danych pracownika niezbędnych do sprawdzenia w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

(§ 14 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 31 lipca 2017r. w sprawie trybu, sposobu i zakresu uzyskiwania i udostępniania informacji z Rejestru z dostępem ograniczonym oraz sposobu zakładania konta użytkownika)

Pierwsze imię i nazwisko: ……..

Data urodzenia: ……..

Pesel: …….…….

Nazwisko rodowe: …….……

Imię ojca: …….……...……

Imię matki: …….…….……

*Rejestr dostępny jest na stronie: https://rps.ms.gov.pl/

Załącznik nr 7 – Wzór zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

……, dn. ……
(miejscowość, data)

…….

…….
(dane osoby składającej zawiadomienie)

Do

……

……
(dane jednostki Policji lub prokuratury)

ZAWIADOMIENIE
o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Zawiadamiam o podejrzeniu popełnienia w dniu ……. *(data)*

w …… *(miejsce popełnienia przestępstwa)*

przestępstwa …….. *(rodzaj przestępstwa)*

na rzecz ……. *(osoba pokrzywdzona),*

przez ……..…… *(dane sprawcy lub informacja, że sprawca nieznany)* oraz

wnoszę o wszczęcie w tej sprawie postępowania przygotowawczego.

Uzasadnienie

**[W uzasadnieniu powinien zostać uwzględniony dokładny opis stanu faktycznego, sytuacji związanej z popełnieniem przestępstwa: data, miejsce, okoliczności przestępstwa, świadkowie.]*

……
(podpis pokrzywdzonego lub osoby składającej zawiadomienie)

Załączniki:

-

(należy wymienić tutaj dokumenty, do których odnosiliśmy się w uzasadnieni)

Załącznik nr 8 – Wzór wniosku o wgląd w sytuację rodzinną dziecka

……, dnia ……..

Sąd Rejonowy w .....

Wydział Rodzinny i Nieletnich

Wnioskodawca: ……..

(Imię i nazwisko lub nazwa instytucji)

reprezentowana przez: ……..

adres do korespondencji: ……..

WNIOSEK O WGLĄD W SYTUACJĘ RODZINNĄ DZIECKA

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego ……..… *(imię i nazwisko dziecka, data urodzenia),* zamieszkałej/go w ……. przy ul. …….. i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie:

Mając powyższe fakty na uwadze można przypuszczać, ze dobro małoletniego ……..……. jest zagrożone a rodzice nie wykonują właściwie władzy rodzicielskiej. Dlatego wniosek o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego i ewentualne wsparcie rodziców jest uzasadniony.

……
……
……

(W uzasadnieniu powinny zostać uwzględnione dane osobowe dziecka oraz dane dotyczące rodziców/opiekunów dziecka. Ponadto należy zawrzeć informację na temat sytuacji w skutek, której np. popełniono przestępstwo wobec dziecka. W uzasadnieniu powinny się znaleźć także informacje dotyczące osób, które były/są świadkami zdarzeń. W końcowej części wniosku należy uwzględnić oczekiwania Państwa względem Sądu)

Mając na uwadze powyższe, wnoszę/wnosimy o podjęcie stosownych działań prawnych w celu zabezpieczenia zdrowia i życia małoletniego.

……
(imię i nazwisko osoby składającej wniosek)

Załącznik nr 9 – Plan pomocy dziecku

PLAN POMOCY DZIECKU

Dane dziecka:

Imię i nazwisko: .....

Grupa: .....

Rok szkolny: ……

Wychowawca:

Imię i nazwisko: ……

Plan opracowany na okres od …… do ……

Obszar obejmowany wsparciem	
Cele	
Sposoby wsparcia	
Formy pomocy jednostki (jeśli takie zostaną ustalone)	

Działania wspierające rodziców dziecka,	
Zakres współdziałania jednostki oświatowej z innymi podmiotami *(w zależności od potrzeb)*	

…….
(podpis osób/osoby przygotowującej plan)

……
(podpis dyrektora)

Raport z przeprowadzonej oceny standardów ochrony małoletnich

Zgodnie z Art. 22 c ust. 6 Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich z dnia 13 maja 2016 r. w wyniku przeprowadzonej oceny Standardów ochrony małoletnich obowiązujących w Przedszkolu nr 15 „Mali Przyrodnicy" w Koninie stwierdza się, że przedszkole skutecznie realizuje zasady postępowania zawarte w dokumencie. Personel jest przeszkolony z zakresu rozpoznawania oznak krzywdzenia Dzieci oraz pozytywnie ocenia obecne rozwiązania. Przedszkole korzysta z poradników rekomendowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Aktywne działania Dyrektora poprzez organizowanie regularnych spotkań z personelem w celu omawiania procedury i jej stosowania przyczyniają się do zapewnienia bezpiecznej atmosfery w przedszkolu oraz wysokiemu poczucia bezpieczeństwa, dzięki czemu małoletni mogą się prawidłowo rozwijać.

W wyniku przeprowadzonej ankiety – załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich pracownicy wykazali się znajomością zasad obowiązujących w jednostce oraz wprowadzone rozwiązania są wystarczające. Zakres informacji ujęty w dokumencie jest obszerny i szczegółowy, jasno wskazując zasady postępowania w przypadku zaistnienia incydentu związanego z ochroną małoletnich.

Od dnia obowiązywania Standardów Ochrony Małoletnich ustalono:

7) liczba zdarzeń i forma zgłoszenia - 0;
8) liczba zdarzeń, które zakwalifikowano jako podejrzenie krzywdzenia ucznia z podziałem na rodzaj przemocy (fizyczna, psychiczna, seksualna, cyberprzemoc, zaniedbanie) oraz kategoria sprawcy (pracownik, uczeń/grupa uczniów, rodzic) - 0;
9) liczba zdarzeń, które zakwalifikowano jako krzywdzenie ucznia z podziałem na rodzaj przemocy (fizyczna, psychiczna, seksualna, cyberprzemoc, zaniedbanie) oraz kategoria sprawcy (pracownik, uczeń/grupa uczniów, rodzic) - 0;
10) informacja, ile spraw szkoła prowadzi samodzielnie a ile zostało skierowanych do instytucji zewnętrznych i jakich -0;

W celu zapewnienia zgodności z obowiązującymi przepisami przeglądzie podlegały również zapisy w Standardach Ochrony Małoletnich w odniesieniu do nowelizacji Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich z dnia 21 stycznia 2026 r. (Dz. U. poz.110). W dokumencie brakowało odniesień do obowiązujących załączników, została również nadana technika prawodawcza. Dokument został zaktualizowany oraz decyzją Dyrektora wprowadzono nowe brzmienie Standardów ochrony małoletnich.

…… ……

podpis osoby przeprowadzającej ocenę podpis Dyrektora